

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 3Tos/182/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2123012130
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Réves
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:2123012130.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ladislava Révesa a sudcov JUDr. Kataríny Stanislavskej a JUDr. Rastislava Kresla, v trestnej veci odsúdeného A. B., v konaní o žiadosti odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Trnava zo dňa 14.08.2023 pod sp. zn. 5PP/57/2023, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 10.10.2023 takto

rozhodol:

Podľa § 193 odsek 1 písm. c) Trestného poriadku sa sťažnosť odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX v C., z a m i e t a.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením Okresný súd Trnava podľa § 66 ods. 1 písm. a), ods. 2, ods. 3 Trestného zákona a § 415 ods. 1 Trestného poriadku rozhodol tak, že zamietol návrh odsúdeného A. B., nar. XX.X.XXXX v C., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Leopoldov o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený trestným rozkazom Okresného súdu Galanta, sp. zn. 17T/33/2021 zo dňa 20.04.2021.

Okresný súd svoje rozhodnutie zdôvodnil tým, že u odsúdeného neboli splnené všetky podmienky podmiennečného prepustenia v zmysle ustanovenia § 66 ods. 1 Trestného zákona. U odsúdeného bola síce splnená formálna podmienka na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody - vykonal potrebnú časť z uloženého trestu odňatia slobody a zároveň prvá materiálna podmienka, splnenie ktorej súd vyvodzuje z pozitívneho hodnotenia odsúdeného vypracovaného riaditeľom ústavu, no nebola splnená druhá materiálna podmienka, resp. že od odsúdeného nemožno očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Okresný súd dospel k záveru o nesplnení druhej materiálnej podmienky poukazujúc na odpis z registra trestov, v ktorom má odsúdený evidovaných 9 záznamov. Odsúdený bol v predchádzajúcom období potrestaný dvakrát trestom odňatia slobody s podmiennečným odkladom so skúšobnou dobou a v jednom prípade trestom povinnej práce. Z odpisu z registra trestov ďalej vyplýva, že odsúdený nie je vo výkone trestu odňatia slobody po prvýkrát, nepodmiennečným trestom odňatia slobody bol doposiaľ potrestaný až šesťkrát, pričom v jednom prípade bol z výkonu nepodmiennečného trestu podmiennečne prepustený. Odsúdený sa však zo svojej trestnej minulosti a doposiaľ uložených trestov nepoučil, nevyužil žiadnu šancu poskytnutú súdom na zmenu svojho správania a vedenie riadneho života v súlade so zákonom nielen v skúšobnej dobe ale aj po jej uplynutí a pokračoval v páchaní trestnej činnosti, za ktorú mu bol trestným rozkazom Okresného súdu Galanta zo dňa 20.04.2021 sp. zn. 17T/33/2021 uložený ďalší nepodmiennečný trest odňatia slobody vo výmere 8 mesiacov, ktorý momentálne vykonáva v ÚVTOS Leopoldov. Pozitívne hodnotenie riaditeľa ústavu a schopnosť odsúdeného správať vzorne a na požadovanej úrovni v podmienkach ústavu, ktorým sa postupom času prispôbil, nie je pre súd dostatočnou zárukou, že odsúdený nebude pokračovať v páchaní trestnej činnosti po podmiennečnom prepustení, najmä v prostredí vonkajšieho sveta s podmienkami a pravidlami diametrálne odlišnými než na aké sa v ÚVTOS doposiaľ adaptoval. Z hľadiska individuálnej a generálnej prevencie má súd za to, že náprava páchatel'a a celkové pozitívne pôsobenie na osobu odsúdeného je možné len počas jeho pobytu

vo výkone trestu odňatia slobody, pričom podmiennečným prepustením odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody by nebol naplnený jeden zo základných účelov trestu, ktorým je ochrana spoločnosti pred páchatelmi trestných činov.

Proti tomuto uzneseniu zahlásil ihneď po jeho vyhlásení sťažnosť odsúdený A. B. (č.l. 26 spisu), ktorú bližšie do konania neverejného zasadnutia sťažnostného súdu písomne nezdôvodnil.

Podľa § 192 odsek 1 Trestného poriadku pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán

a/ správnosť výrokov napadnutého uznesenia proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť

b/ konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia.

Krajský súd ako nadriadený súd okresnému súdu podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého uznesenia, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a tak zistil, že sťažnosť odsúdeného nie je dôvodná.

Podľa § 66 ods. 1 Trestného zákona, súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a

a) ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody,

b) ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody,

c) ak ide o osobu odsúdenú za zločin, ktorá nebola pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody po výkone polovice uloženého nepodmiennečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmiennečného trestu odňatia slobody; súd zároveň nariadi kontrolu technickými prostriedkami.

Podľa § 66 ods. 2 Trestného zákona, pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Z vyššie citovaných ustanovení § 66 Trestného zákona vyplýva, že súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť z výkonu trestu po splnení jednak formálnej podmienky a to zákonom stanovenej doby výkonu trestu, a jednak po splnení dvoch materiálnych podmienok, ktorými sú plnenie povinností a správanie odsúdeného, ktorými preukázal polepšenie a skutočnosť, že sa od odsúdeného môže očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Na základe vykonaného dokazovania dospel okresný súd k správnejmu záveru, že u odsúdeného bola splnená formálna podmienka na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody - vykonal potrebnú časť z výmery uloženého trestu, ako i prvá materiálna podmienka riadneho správania sa vo výkone trestu, o čom svedčí pozitívne hodnotenie riaditeľa ÚVTOS, avšak nebola splnená druhá z materiálnych podmienok, a to predpoklad, že odsúdený bude viesť na slobode riadny život.

K druhej materiálnej podmienke krajský súd v prvom rade uvádza, že túto podmienku súd objasňuje a skúma komplexnejšie. Posudzuje všetky okolnosti súvisiace s osobou odsúdeného, jeho osobné a charakterové vlastnosti, celkový postoj k spoločenským normám, prostredie, v ktorom žil, celý doterajší život, povahu a charakter trestnej činnosti, pre ktorú je vo výkone trestu s jediným cieľom, či všetky tieto skutočnosti umožňujú prijať prognózu, že v prípade prepustenia na slobodu povedie riadny život, t.j. život v súlade s právnymi, morálnymi a etickými normami spoločnosti.

Materiálnu podmienku možnosti očakávať, že odsúdený v budúcnosti povedie riadny život v zmysle § 66 ods. 1 Trestného zákona je potrebné i v prípade uvedenom v bode I. skúmať aj pri zohľadnení okolností predchádzajúceho života odsúdeného vrátane jeho skorších odsúdení (R 5/2017).

Na základe správne vykonaného dokazovania okresným súdom má aj krajský súd za to, že u odsúdeného nie je splnená tretia zákonná (druhá materiálna) podmienka, t. j. dôvodné očakávanie vedenia riadneho života odsúdeného na slobode. Hoci správanie odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody v súčasnosti nevykazuje nedostatky, nemožno opomenúť skutočnosť, že napriek skúsenostiam s predchádzajúcim výkonom trestu odňatia slobody, odsúdený opätovne porušil záujmy chránené Trestným zákonom. V neprospech odsúdeného v prvom rade svedčí deväť záznamov v registri trestov, z ktorého tiež rezultuje, že odsúdenému boli doteraz ukladané tresty odňatia slobody nielen podmiennečné, ale aj tresty nepodmiennečné, navyše bol aj podmiennečne prepustený, pričom ani možnosť, ktorá bola odsúdenému podmiennečným odsúdením, resp. podmiennečným prepustením na nápravu poskytnutá, nevyužil a dopustil sa opätovne protiprávnej trestnej činnosti.

V tejto súvislosti považuje krajský súd za potrebné zdôrazniť, že z hľadiska účelu trestu pri recidíve odsúdeného, ktorý je opakovane vo výkone trestu odňatia slobody, vystupuje do popredia

represívna zložka trestu, keďže u neho došlo k opakovanému spáchaniu trestnej činnosti napriek predchádzajúcemu výkonu trestu odňatia slobody, ktorý ho v zmysle § 34 ods. 1 Trestného zákona mal viesť k vedeniu riadneho života. Z uvedeného tak logicky vyplýva, že ani predchádzajúca najprísnejšia forma trestu (opakovaný výkon odňatia slobody) odsúdeného zrejme neodradila od následného porušovania záujmov chránených Trestným zákonom úmyselnou formou, čo svedčí o zjavnej neúčte odsúdeného k týmto chráneným hodnotám aj napriek jeho osobnej skúsenosti s výkonom trestu odňatia slobody.

V zmysle ustanovenia § 66 ods. 2 Trestného zákona krajský súd tiež prihliadol aj na povahu trestného činu, pre ktorý je odsúdený vo výkone trestu odňatia slobody a zistil, že odsúdený si aktuálne vykonáva trest odňatia slobody Okresného súdu Galanta pod sp. zn. 17T/33/2021 za spáchanie prečinu krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. a), písm. g) Trestného zákona spolupáchatelstvom podľa § 20 Trestného zákona, za ktorý mu bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 8 mesiacov v ústave na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Predmetné odsúdenie predstavuje piaty záznam v registri trestov. Z registra trestov zároveň rezultuje, že odsúdený bol následne právoplatne odsúdený štyrikrát, pričom v jednom prípade pre trestný čin krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. g) Trestného zákona (odsúdenie Okresného súdu Galanta pod sp. zn. 0T/118/2021) a v troch prípadoch pre trestný čin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. b) Trestného zákona (odsúdenia Okresného súdu Galanta pod sp. zn. 0T/120/2021, sp. zn. 0T/131/2021 a sp. zn. 0T/135/2021), za ktoré mu boli uložené nepodmienečné tresty, ktoré si odsúdený vykonával. V súhrne potom z odpisu z registra trestov odsúdeného možno uzavrieť, že odsúdený sa opakovane dopustil rôznorodej trestnej činnosti, najmä však trestného činu marenia výkonu úradného rozhodnutia a trestného činu krádeže, pričom za túto trestnú činnosť mu boli opakovane ukladané nepodmienečné tresty odňatia slobody. Potom tá skutočnosť, že odsúdený už bol vo výkone trestu za spáchanie obdobnej trestnej činnosti, táto značí o tom, že ani predchádzajúce výkony trestu nemali dostatočný vplyv na odsúdeného, aby zmenil svoje životné hodnoty.

Navyše je potrebné prihliadnúť aj na zaradenie odsúdeného v ústave na výkon trestu, pričom aj keď bol odsúdený zaradený na výkon trestu do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, v súčasnosti si trest odňatia slobody vykonáva v diferenciálnej skupine „B“, čo rovnako svedčí o potrebe prísnejšieho režimu, ktorý je základom diferencovaného zaobchádzania.

Krajský súd zároveň dodáva, že u viacnásobných recidivistov, ktorí sa opakovane dopúšťajú závažnej alebo druhovo totožnej trestnej činnosti ich osobnostné narušenie poskytuje iba veľmi slabé záruky, že by sa v budúcnosti trestnej činnosti nedopustili. K tomu je potrebné dodať, že posúdenie otázky prípadnej recidívy je svojím spôsobom vždy len predpokladom vysloveným s väčšou či menšou mierou pravdepodobnosti, súd je vždy odkázaný na objektívne okolnosti, medzi ktoré je nutné považovať aj doterajšie sklony odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti, ktoré však sú v prípade odsúdeného vzhľadom na mnohosť záznamov o jeho odsúdeniach a tiež vzhľadom na opätovné páchanie druhovo rovnakej trestnej činnosti odsúdeným jasne preukázané. Z histórie správania sa odsúdeného možno vyvodit', že jeho sklony k porušovaniu zákona a k páchaniu trestnej činnosti prevažujú nad ním prezentovanou ochotou žiť riadny a slušný život. Preto krajský súd konštatuje, že pravidlá normálneho spolužitia je odsúdený podľa všetkého schopný rešpektovať zrejme len pod dozorom a vo vynútených podmienkach výkonu trestu.

Záverom krajský súd iba pripomína, že účelom trestu je najmä ochrana spoločnosti a trest má odrádzať aj ostatných členov spoločnosti od páchania trestných činov. Je tak v záujme dovŕšenia nápravy odsúdeného a splnenia účelu uloženého trestu odňatia slobody, aby tento ďalej vykonával.

Z týchto dôvodov potom aj krajský súd mal za to, že u odsúdeného nie sú splnené podmienky pre jeho podmienenečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody v zmysle § 66 ods. 1 Trestného zákona, preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.